

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000820

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайліченко Марина Олександрівна

2. Maryna O. Mykhailichenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-1221-4220

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 25-05-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12662

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.51, 76.29.51.05

Тема дисертації:

1. Клініко-нейропсихологічні та патогенетичні особливості у хворих з хронічною ішемією мозку після перенесеного симптоматичного COVID-19
2. Clinical, Neuropsychological, and Pathogenetic Features in Patients with Chronic Cerebral Ischemia after Symptomatic COVID-19

Реферат:

1. Хронічна ішемія мозку (ХІМ) є однією з провідних причин когнітивних, емоційно-вольових і неврологічних порушень у пацієнтів. Перенесений симптоматичний COVID-19 суттєво змінює перебіг ХІМ, що зумовлено комплексним ураженням судинної, імунної та нейрогліальної ланок. Вірус COVID-19 ініціює ендотеліальну дисфункцію, порушення гемостазу, хронічне нейрозапалення та пошкодження гематоенцефалічного бар'єра, що потенціює ішемічне ураження головного мозку та прискорює прогресування цереброваскулярної патології. Патогенетичні механізми постковідного періоду тісно корелюють із клініко-нейропсихологічними проявами ХІМ. Зокрема, мікроциркуляторні порушення, гіперкоагуляція та персистуюче запалення сприяють формуванню когнітивного дефіциту, зниженню уваги, виконавчих функцій і пам'яті, а також

розвитку тривожно-депресивних розладів. Нейропсихологічні зміни у таких пацієнтів часто мають більш виражений і дифузний характер порівняно з класичним перебігом ХІМ, що свідчить про синергічний вплив ішемічних та постінфекційних ушкоджувальних чинників. Таким чином, вивчення клініко-нейропсихологічних і патогенетичних особливостей у хворих із хронічною ішемією мозку після перенесеного симптоматичного COVID-19 є надзвичайно актуальним, оскільки дозволяє поглибити розуміння механізмів прогресування когнітивних та емоційних порушень, обґрунтувати застосування чутливих нейропсихологічних шкал і сприяти оптимізації діагностичних стратегій у цієї категорії пацієнтів. Актуальність даної теми в Україні де можливості тривалої нейропсихологічної реабілітації та спеціалізованого спостереження є обмеженими, своєчасне виявлення та комплексна оцінка клініко-нейропсихологічних і патогенетичних змін у хворих із хронічною ішемією мозку після COVID-19 набувають особливого значення. Недостатня увага до цієї категорії пацієнтів може призводити до прогресування когнітивного дефіциту, збільшення частоти інвалідизації та зростання навантаження на первинну і спеціалізовану медичну допомогу. Мета дослідження: Підвищити ефективність діагностики когнітивних та афективних порушень у хворих з хронічною ішемією мозку, які перенесли COVID-19, шляхом вивчення клініко-неврологічних та нейропсихологічних особливостей захворювання з урахуванням змін в системі гемостазу. Методи дослідження: Клініко-неврологічне обстеження в динаміці, нейровізуалізаційні та нейропсихологічні дослідження, лабораторні методи: дослідження системи гемостазу – показники згортуючої, протизгортуючої, фібринолітичної ланок гемостазу, а також маркера запалення. Об'єкт дослідження: Пацієнти із встановленим діагнозом – Хронічна ішемія мозку після перенесеного симптоматичного COVID-19, які знаходились на стаціонарному лікуванні у неврологічному відділенні Університетської клініки НМУ імені О.О. Богомольця та їхня медична документація: картки стаціонарних хворих, дані лабораторних та інструментальних досліджень. Завдання дослідження: 1. Вивчити клініко-нейропсихологічні особливості у хворих з ХІМ після перенесеного симптоматичного COVID-19. 2. Дослідити зміни системи гемостазу за ключовим показником згортуючої (протромбін, фактор фон Вілебрандта), протизгортуючої (розчинний тромбомодулін та протеїн С), фібринолітичної (плазміноген, тканинний активатор плазміногену, інгібітор активатора плазміногену 1 типу) після перенесеного COVID-19 у хворих з ХІМ. 3. Визначити структуру когнітивних порушень у пацієнтів після перенесеного COVID-19 на фоні ХІМ. 4. Дослідити особливості динаміки нейрокогнітивного дефіциту протягом однорічного спостереження за пацієнтами з ХІМ після перенесеної коронавірусної хвороби. 5. Визначити зв'язок між нейропсихологічними порушеннями та змінами в згортуючій, протизгортуючій та фібринолітичних ланках гемостазу після перенесеного COVID-19 у хворих з ХІМ. Було проаналізовано 206 наукові вітчизняних та зарубіжних публікації, присвячених неврологічним ускладненням та патогенетичним механізмам ураження центральної нервової системи при COVID-19. За даними літератури, коронавірусна інфекція асоціюється з розвитком системного запалення, ендотеліальної дисфункції, порушенням мікроциркуляції та гемостазу, що відіграє ключову роль у формуванні цереброваскулярних і нейрокогнітивних порушень. Особливу увагу в дослідженнях приділено тривалим постковідним неврологічним проявам, зокрема когнітивному дефіциту, емоційноафективним розладам, які можуть зберігатися протягом місяців після перенесеного симптоматичного COVID-19. Водночас дані щодо впливу COVID-19 на перебіг хронічної ішемії мозку та особливості клініко-нейропсихологічних змін у таких пацієнтів залишаються обмеженими, що обґрунтовує необхідність подальших досліджень у цьому напрямку.

2. Chronic cerebral ischemia (CCI) is one of the leading causes of cognitive, emotional and neurological disorders in patients. A history of symptomatic COVID19 significantly alters the passing of CCI, which is conditioned by a complex involvement of vascular, immune, and neuroglial components. The COVID-19 virus launches an endothelial dysfunction, violation of hemostasis, chronic neuroinflammation, and damages to the blood-brain barrier, thereby potentiating ischemic brain injury and accelerating the progression of cerebrovascular pathology. The pathogenetic mechanisms of the post-COVID period are closely correlated with the clinical and neuropsychological manifestations of CCI. In particular, microcirculatory disturbances, hypercoagulation, and persistent inflammation lead to the development of cognitive impairment, decreased attention, executive

dysfunction, memory impairment, as well as to the emergence of anxiety and depressive disorders. Neuropsychological changes in such patients are often more pronounced and diffuse compared with the classical t of CCI, indicating a synergistic effect of ischemic and post-infectious damaging factors. Thus, the study of clinical, neuropsychological, and pathogenetic features in patients with chronic cerebral ischemia after symptomatic COVID-19 is highly relevant, as it enables a deeper understanding of the mechanisms underlying the progression of cognitive and emotional disturbances, substantiates the use of sensitive neuropsychological assessment scales, and contributes to the optimization of diagnostic strategies in this patient category. The relevance of this topic in Ukraine, while the opportunities for long-term neuropsychological rehabilitation and specialized follow-up are limited, is particularly high. Timely detection and comprehensive assessment of clinical, neuropsychological, and pathogenetic changes in patients with chronic cerebral ischemia after COVID-19 have critical importance. Insufficient attention to this patient category may lead to the progression of cognitive deficits, disability rates increase, and a greater burden on primary and specialized healthcare services. Research Aim: Improvement of effectiveness in diagnosing cognitive and affective disorders in patients with chronic cerebral ischemia who have recovered from COVID-19 by studying the clinical, neurological, and neuropsychological features of the disease, taking into account changes in the hemostatic system. Research Methods: Dynamic clinical and neurological examination, neuroimaging and neuropsychological assessment, and laboratory methods, including evaluation of the hemostatic system—measuring coagulation, anticoagulation, and fibrinolytic components of hemostasis—as well as inflammatory markers. Object of the Study: Patients with a confirmed diagnosis of chronic cerebral ischemia following symptomatic COVID-19 who were hospitalized in the neurological department of the University Clinic of Bogomolets National Medical University, as well as their medical records, including inpatient charts, laboratory data and results of instrumental examinations. Research Objectives: 1. To study the clinical and neuropsychological features in patients with chronic cerebral ischemia (CCI) after symptomatic COVID-19. 2. To investigate changes in the hemostatic system in key parameters— coagulation (prothrombin, von Willebrand factor), anticoagulation (soluble thrombomodulin and protein C), and fibrinolysis (plasminogen, tissue plasminogen activator, plasminogen activator inhibitor-1)—in patients with CCI following COVID-19. 3. To determine the structure of cognitive impairments in patients with CCI. after COVID-19/ 4. To study the dynamics of neurocognitive deficits during a one-year follow-up in patients with CCI after COVID-19. 5. To identify the relationship between neuropsychological impairments and changes in coagulation, anticoagulation, and fibrinolytic components of the hemostatic system in patients with CCI after COVID-19. A total of 206 domestic and international scientific publications dedicated to neurological complications and pathogenetic mechanisms of central nervous system involvement in COVID-19 were analyzed. According to the literature, coronavirus infection is associated with the development of systemic inflammation, endothelial dysfunction, and disturbances in microcirculation and hemostasis, which play a key role in the creation of cerebrovascular and neurocognitive impairments. Particular attention in these studies has been paid to long-term post-COVID neurological manifestations, including cognitive deficits and emotional–affective disorders, which may persist for months after symptomatic COVID-19. At the same time, data on the impact of COVID-19 on the passing of chronic cerebral ischemia and the specific clinical and neuropsychological changes in these patients remain limited, which proves the need for further research in this area.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Михайличенко М.О., Мельник В.С. Зміни в системі фібринолізу та цитокиновому профілі плазми крові після перенесеного COVID-19 у хворих із хронічною ішемією мозку. Український неврологічний журнал. 2023; 1-4:17-21.
- Михайличенко М.О. Особливості динаміки відновлення когнітивних порушень у пацієнтів із хронічною ішемією мозку після перенесеного COVID-19. Український неврологічний журнал. 2024;2-3:24 - 27. doi: 10.30978/UNJ2024-2-3-24.
- Михайличенко М.О.- Використання Монреальського когнітивного тесту для діагностики когнітивних порушень у практиці лікаря-невролога // Український неврологічний журнал.- №2-3 (2024), с.14-16.
- Mykhailichenko M.O., Melnyk V.S., Halenova T.I., Raksha N.G., Vovk T.B., Kot L.I., Savchuk O.O., and Ostapchenko L.I. "Assessment of Hemostatic Changes in Patients With Chronic Cerebral Ischemia After Recovery from COVID-19". INTERNATIONAL NEUROLOGICAL JOURNAL 21 (2):139-45.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Володимир Степанович
2. Volodymyr S. Melnyk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4645-8239

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тріщинська Марина Анатоліївна

2. Maryna A. Trishchynska

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1022-0635

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кальбус Олександр Іванович

2. Oleksandr I. Kalbus

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0796-4825

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трепет Ганна Сергіївна

2. Hanna S. Trepet

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8300-7117

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довбонос Тетяна Анатоліївна

2. Tetyana A. Dovbonos

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1905-8662

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Прокопів Марія Мирославівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Прокопів Марія Мирославівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна